

تۇنسا ئوسمان

فېسلىت

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

تۇنسا ئوسمان

1991年10月1日

[illegible]

(شېئىرلار توپلىمى)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

风格:维吾尔文/吐尔尼沙·乌斯满著。—乌鲁木齐:
新疆人民出版社,2000

ISBN7—228—06080—6

I. 风… II. 吐… III. 诗歌—作品集—中国—当代—
维吾尔语(中国少数民族语言) IV. I 227

中国版本图书馆CIP数据核字(2000)第71167号

责任编辑:吐尔尼沙·艾山

封面设计:王阳

责任校对:阿斯亚·艾合买提

风格 (维吾尔文)

(诗集)

吐尔尼沙·乌斯满著

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮政编码830001)

新疆新华书店发行

新疆人民出版社微机室排版

新疆工商印刷厂印刷

787×1092毫米 32开本 4.875印张

2000年10月第1版 2000年10月第1次印刷

印数:1—3,000

ISBN7—228—06080—6/1·2231 定价:7.00元

مەسئۇل مۇھەررىرى : تۇرنىسا ھەسەن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى : ۋاڭ ياك
مەسئۇل كوررېكتورى : ئاسىيە ئەخمەت

خىسەلەت

(شېئىرلار توپلىمى)

تۇرنىسا ئوسمان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى كومپيۇتېر بۆلۈمىدە تىزىلدى
شىنجاڭ سودا - سانائەت باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى : 787×1092 م م 1/32 باسما تاۋىقى : 4.875
2000 - يىل 10 - ئاي 1 - نەشرى
2000 - يىل 10 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تراژى : 3,000 — 1
ISBN7-228-06080-6/I • 2231
باھاسى : 7.00 يۈەن

مۇھەررىردىن

تۇنسا ئوسمان 1950 - يىلى قەشقەرنىڭ يوپۇرغا ناھىيىسىدە تۇغۇلغان . 1955 - يىلدىن 1964 - يىلغىچە باشلانغۇچ ، تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئوقۇغان . 1965 - يىلدىن 1981 - يىلغىچە تېرىم يېزا سەڭگىلەچ مەكتەپتە ئىشلىگەن . 1981 - يىلدىن 1984 - يىلغىچە قەشقەر مائارىپ ئىنستىتۇتى ۋە شىنجاڭ رادىئو سىفەن داشۆسىدە ئوقۇغان . 1985 - يىلدىن ھازىرغىچە « قەشقەر گېزىتى » ئىدارىسى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمىدە مۇھەررىر ، مۇخبىر بولۇپ ئىشلىمەكتە .

ئۇ 1973 - يىلى « ئورمىچى قىز » ناملىق شېئىرى بىلەن ئىجادىيەت سېپىگە كىرگەن . ھازىرغا قەدەر ئۇنىڭ بىر قىسىم شېئىر ، ھېكايە ، ئوچىرك ، ئەدەبىي ئاخبارات ، ماقالە ، ئوبزور ۋە زىيارەت خاتىرىلىرى ھەر قايسى مەتبۇئاتلاردا ئېلان قىلىندى . بىر قىسىم شېئىرلىرى « ئۆركەش » ، « ئارزۇ بوستانى » ، « سۈزۈك بۇلاق » ناملىق شېئىر توپلاملىرىغا كىرگۈزۈلدى . ئۇنىڭ « سۇمبۇل چاچنى ئىزدەيمەن » ناملىق ناخشا تېكىستى 1992 - يىلى مەركىزىي خەلق رادىئو ئىستانسىسى مىللەتلەر بۆلۈمى ، شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسى ، شىنجاڭ ئۇن - سىن نەشرىياتى ۋە قەشقەر خەلق رادىئو ئىستانسىسى قاتارلىق تۆت ئورۇن بىرلىكتە تەشكىللىگەن 4 - قېتىملىق ناخشا ئىجادىيەت مۇسابىقىسىدە 2 - دەرىجىلىك ئىجادىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشتى . 1994 - يىلى گېزىتلەرنىڭ ئەدەبىيات بېتىدىكى مۇنەۋۋەر ئەسەرلەرنى باھالاشتا « قىز - چوكانلار نورۇزنىڭ كۆركى » دېگەن شېئىرى ئاپتونوم

رايون بويىچە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى . « ئەقەدە » ،
« كۆڭلۈم » ، « چوكانلار » ، « يۈرىكىمدە يۇرتۇم سۆيگۈسى »
قاتارلىق بىر قىسىم شېئىرلىرى قەشقەر ۋىلايىتى بويىچە
ئۆتكۈزۈلگەن گېزىت - ژۇرناللارنى باھالاش مۇسابىقىسىدە 1 - 2 -
دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى . « بۇرچ قەسدىسى » ناملىق
ئاخبارات ئۈچبىر كى 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك ئاز سانلىق
مىللەت ، ئوبلاست ، ئايماق ، ۋىلايەت ، شەھەر گېزىتلىرىنىڭ
ياخشى خەۋەرلىرىنى باھالاشتا 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى .
« دەسلەپكى ئىمتىھاندىن ياخشى ئۆتكەن ئايال » ماۋزۇلۇق
ئاخبارات ئۈچبىر كى « شىنجاڭ گېزىتى » بويىچە 1995 - يىللىق
ياخشى خەۋەرلەرنى باھالاشتا 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى .
بۇ توپلامغا ئاپتورنىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ئىجاد
قىلغان شېئىرلىرىنىڭ بىر قىسمى تاللاپ كىرگۈزۈلدى . ئۇ ھازىر
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ
ئەزاسى ، قەشقەر ۋىلايەتلىك يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى ،
قەشقەر « قۇتادغۇبىلىك » تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى .

مۆندەرىجە

1	دەرمەن
3	پەرۋاز قىل
5	دوستۇمغا
6	پەن ئۆمۈرلۈك ھەمىيىم
7	ياشلىق قىممىتى
9	دېھقاننىڭ قەدرى
11	دوستۇمغا
13	باغۋەن بىلەن مايسىلار
15	تاپتىم
17	ئەمدى
18	بىلىم ئالغىن
19	خىسلەت
22	بولمىسا
24	ئارزۇ
26	ۋەتەنگە مۇھەببەت
27	قاينام ئۆز كىشى ھەققىدە مۇخەممەس
29	كەلسەڭ
30	بەختىم
32	كۆرسەم
33	خەتنىڭ سىرى
34	چىم بىلەن قامغاق
37	بىلىدىم ئەسلى

38	 شائىرلىقنىڭ ھەسرىتى
39	 ئەقىدە
41	 مەيداندا
43	 سۈرەتكە قاراپ
48	 قىممەتلىك ئىزلار
50	 كۆزنىڭ گۇناھى
51	 جاپا چەكسەم
53	 مۇھەببەت دەمسەن ، مەنپەئەت مۇ ؟
54	 مۇخبىرغا تىلەك
55	 ئالما پىشقاندا
57	 بىۋاپا
59	 كامال تاپقىن تەڭرىتاغ
61	 غەزەللەر
64	 تۆھپىكارغا
65	 چېچەكنىڭ ئۆمرى
67	 ماختىما
70	 ئانا قەلبى
73	 قىزنىڭ ئارزۇسى
75	 باغقا كىرسەم
76	 ئەجەبى
78	 مەرھابا نورۇز
80	 ئامرىقىم باغۋەن
81	 كۈتۈش
83	 سۈكۈتتىكى جانانغا
86	 دېھقان ناخشىسى
87	 رەنجىمە

88	رەنجىمىدىم سېنىڭدىن
89	چوكانلار
90	كۆڭلۈم
92	شامالاردىن سورايمۇ ؟
94	سۇمبۇل چاچنى ئىزدەيمەن
95	سېغىنىدىڭمۇ نورۇزنى ئەر كەم
97	سەپەر ئالدىدا
99	گۈلزارغا
100	مۇشكۈل يوللاردا
102	كۈتتۈم ئۇزاق
107	شائىرلىق سىرى
108	چىرايلار
111	گۈل ۋە ئېشەك
113	قۇشلار مېنىڭ دوستۇمدۇر
116	ئانا مېھرى
119	شۇ ئەتلەستە كىيەيلى كۆڭلەك
120	كۆكلەم
121	ئەيلەمە
122	تورغاينىڭ ھەسرەتى
125	ۋەتەن ئىشتىياقى
126	خامان ناخشىسى
128	ئانىنىڭ خېتى
129	بىر دوستۇمغا
131	شارچە خىسلەت
133	ۋاپادىن گۈل قىساي بېشىڭغا
135	ساۋاق

136		تۇيۇقلار
139		يېڭى يىل ھارپىسى
141		قورچىقىم
143		سەن سۆيگەننى سۆيىمەن
144		مۆشۈكنىڭ شەپقىتى

دەرمەن

پەلەك ئېيتقىن ، نېچۈن سالدېڭ ماڭا كۈرمىڭ جاپا دەرمەن ،
نېچۈن خەق ئوينىسا خۇشخۇي مېنىڭ كۆڭلۈم خاپا دەرمەن .

تۇغۇلغان چاغدىلا شۇنداق پۈتۈلگەنمۇ مېنىڭ رىزقىم ،
نېچۈن تۇرمۇشتا بەركەت يوق ۋە يا ئىشتا ساپا دەرمەن .

نېچۈن باش كۆتۈرەلمەيمەن ھەمىشە دەردۇ ئەپغاندىن ،
قىلىپ سالدېممۇ بىر ئىشنى ئۆزۈم باشتا خاتا دەرمەن .

نېچۈن ئۆستەڭنى مەن چاپسام ، سۈيى - شەربەتلىرى خەقنىڭ ،
نېچۈن مەشۇتنى مەن تارتسام ماڭا يوق گەز ماتا ، دەرمەن .

قېلىپقا دۈمچىيىپ ئۇلغا ھەمىشە خىشنى مەن قۇيسام .
بىكارلار كاتتا ئايۋاندا نېچۈن مەن بى پاناھ ، دەرمەن .

جۇۋازغا ئات ، ئۆكۈزگە مەپپىنى كىم قىلدى بەخشەندە ،
تونۇسەللە كىيىپ بۆرە نېچۈن قويغا ئاتا ، دەرمەن .

ئەگەر كى كىمنى دوست تۇتسام ، ئۆمۈرلۈكمەن ساڭا دەيدۇ ،
بىراق خامان بېشىدا ئۇ نېچۈن قىلماس ۋاپا دەرمەن .

« سېنىڭدىن رەنجىدىم » دەپ يا ئېغىز ئۆمەللىيەلمەسەن ،
تۇرۇپ شۇنداق نېچۈن ئىشتىتىم ، تېخى تەنە - تاپا ، دەرمەن .

ئىكەن قىلغانلىرىم توغرا نېچۈنكى تاپمىدىم روناق ،
ئەگەر بولسا خاتا ، قىلدىم نېمە ئىشنى خاتا ، دەرمەن .

1974 - يىل ، يوپۇرغا ، تېرىم

پەرۋاز قىل

(پېشقەدەم ئۇسسۇلچىغا بېغىشلايمەن)

كۆزۈڭ بەخت ئىلكىدە چاقنار ، لېۋىڭدە خۇش تەبەسسۇم بار ،
قىلىپ پەرۋاز بولۇپ قالغاچ كۆرۈندۈڭ سەھنىدە - زالدا .
جەلپ ئەتتىڭ تۈمەن دىلنى ساڭا خاستۇر ھامان ئالقىش ،
سېنى كۆرگەن تالاي كۆزلەر قېلىشتى ھەس ۋە لال ھالدا .

كۆرۈپ قايتا سېنى زالدا تەپەككۈر قۇشلىرىم ئۇچتى ،
بېرىپ يەتتى زىمىستانلىق ئاشۇ مۇدەھىش زامانلارغا .
ئۇ چاغ ئەرك يوق ئىدى ئەلدە كېسىلگەن ھەق دېگەن تىللار ،
خەلقنىڭ تەقدىرى قالغانىدى تەلۋە - نادانلارغا .

ۋاقىتسىز جۇت زىمىستاندىن بولۇپ سەنئەت بېغى ۋەيران ،
چىمەندىن ئايرىلىپ بۇلبۇل ، ھوقۇش ، زاغ قالدى باغلاردا .
ئۇسسۇلچى قارلىغاچ بولدى جۇدالىق دەشتىدىن نېمجان ،
تىلەشتى زاغ ، ھوقۇش شۇملۇق شەھەر ، سەھرادا ، تاغلاردا .

ساڭا ھەم ئەيلىدى « ئېھسان » ، « سېخى يىللار » سېلىپ كۈلپەت ،
« شاياتۇنلار پىرى » بولدۇڭ سولاندىڭ تەكتى زىندانغا .
زۇلۇمغا ئەگمىدىڭ سەن تىز ، ئىشەنگەچكە كېتەر قىش دەپ ،
چىدام غەيرەت ئېرىشتۈردى سېنى ھۆر - بەختىيار تاڭغا .

تەبىئەتنىڭ يولى شۇدۇر ، كېتەر قىش ۋە كېلەر كۆكلەم ،

كېلىپ نورۇز پاچاقلاندى كىشەن ، چۈمدى زېمىن نۇرغا .
سېنىڭمۇ كەلدى دەۋرانىڭ خۇشال سەھنىدە پەرۋاز قىل ،
جىمى قۇشلار قاتارىدا ئۇلاپ داستاننى مەرغۇلغا .

1980 - يىل دېكابىر

دوستۇمغا

ئاڭلا دوستۇم ، بۇ قەدىرلىك ياشلىقنىڭ ،
سۇدىكى بۇرغۇن كۆپۈكتەك ئۆتمىسۇن .
ياشلىقنىڭدا ئەلگە شېرىن مېۋە بەر ،
شۇ مېۋەڭنىڭ تەمى تىلدىن كەتمىسۇن .

چۈنكى بۇ ئۆمرۈڭدىكى پەسلى باھار ،
كۈنسېرى تاپسۇن كامالەت - كۆكلىسۇن .
سۆي ئىلىم رەناسىنى چىن دىل بىلەن ،
بول جەسۇر ، مۈشكۈل - يولۇڭنى توسمىسۇن .

1981 - يىل يانتۇار

پەن ئۆمۈرلۈك ھەمىيىم

بەزىلەر دەيدۇ ماڭا: « يالغۇز قىيىندۇر كۈنۈڭىز ،
جان كۆيەر سىرداشىڭىز تۇرمۇشتا ھەمدەم بولمىسا .
قايغۇڭىز ۋە كۈلكىڭىزنى كىمگە ئېيتارسىز ئۇكام ،
مەڭگۈلۈك ھەمراھىڭىز ھەر ئىشتا دەر قەم بولمىسا .

مەن دېدىم : بۇ ھەق ، لېكىن يالغۇز ئەمەسمەن بىر ئۆزۈم ،
بىر ئۆمۈر ئىشقىم ئاتاپ ، پەنگە مۇھەببەت باغلىدىم .
ئىلىم - پەن گۆھەرلىرى قىلدى دىلىمنى مەھلىيا ،
شۇ تامان مەنزىلگە يەتمەككە قەدەمنى تاشلىدىم .

دۇچ كېلىپ مۈشكۈلگە مەن سورىسام كىتابتىن مەسلىھەت .
نەچچە دانا ، مۇتەپەككۈر بولدى ھەمدەمدە ماڭا ،
يىغلىسام بەردى سەۋر ، بەرداشنى يار قىلدى شۇئان ،
بەردى ئىلھام شۇ سەۋەب غەيرەتكە كەلگەندە ماڭا .

يوق غېمىم ، « يېگانىمەن ، قانداق قىلارمەن ئەمدى » دەپ ،
پەن ئۆمۈرلۈك ھەمىيىم . ئۇ بىرلە كۆپلەر يار ماڭا .
ئىلمۇ ئىريان دىلكىشى ھەر جايدا بولسا خار ئەمەس ،
كەلسە ئالدىمغا توسالغۇ پەن - بىلىم ھەمكار ماڭا .

1981 - يىلى يانۋار ، يوپۇرغا ، تېرىم

ياشلىق قىممىتى

« ئاھ... ئىست » دەپ ئاقتى ياشىم نەچچە رەت ،
مەن قېلىپ قاتتىق پۇشايمان ئىلگىدە .
ئۆتۈپتۇ ئوتتۇز باھارىم مەنسىز ،
قەترە نەپ بەرمەي ئانا يۇرت ئەھلىگە .

تور توقۇش ، كەشتە تىكشە قىلىپ ھەۋەس ،
نەچچە ئاقتى بويىدىم رەڭدار قىلىپ .
ئۆي بېزەپ ، كەيدىم كىيىمنى خىلمۇخىل ،
ئۆز ئىچىمدە بۇنى چوڭ ئامەت بىلىپ .
ئۆتتى يىللار تور ئۇزۇلدى ، كەشتىمۇ ،
رەڭگىدىن كەتتى ، يوقالدى زىننىتى .
كەيگىنىم قىممەت باھا رەخ بولسىمۇ ،
بولمىدى قىلچە ھاياتىم قىممىتى .

قارىسام تەڭ ياش - دېمەتلىك دوستلىرىم
پەن - ئىلىمنى يارۇ جانان ئىتتىپۇ .
دىلغا جاقىپ يېڭى جانان ئىشقىنى ،
داۋان ئاتلاپ مەندىن ئۇزاپ كېتىپتۇ ...

دوستلار دېدى قىلىپ دەۋەت يۈرۈشكە ،
ئۆكۈنۈشتىن قىلچە پايدا كەلمەيدۇ .